

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे,
तुळजाराम चतुरचंद महाविद्यालय,
बारामती

(कला विज्ञान व वाणिज्य)
स्वायत्त महाविद्यालय

एफ.वाय.बी.ए.

विषय – मराठी

••• अभ्यासक्रम •••

शैक्षणिक वर्ष – जून २०१९ पासून

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्ट्ये —

- १) सामान्य स्तरावर प्रथम वर्ष कला या वर्गाच्या विद्यार्थ्यांना मराठी साहित्य , मराठी भाषा आणि मराठी संस्कृती यांचा क्रमशः परिचय करून देणे.
- २) साहित्याविषयी विशेषतः मराठी साहित्याविषयी रूची निर्माण करणे.
- ३) विद्यार्थ्यांच्या वाङ्.मयीन अभिरूचीचा विकास करणे.
- ४) आस्वाद घेण्याची डोळस क्षमता विकसित करणे.
- ५) साहित्याभ्यासातून जीवनविषयक समज विकसित करणे.
- ६) मराठी साहित्यातील भिन्न—भिन्न प्रवाह आणि प्रकार लक्षात घेणे.
- ७) विद्यार्थ्यांमध्ये भाषिक क्षमता विकसित करण्यासाठी प्रसार माध्यमांसाठी मुलाखत लेखनाचे आणि सादरीकरणाचे तंत्र अवगत करणे.
- ८) प्रसारमाध्यमांमध्ये विद्यार्थ्यांना आपले विचार सुसंगत आणि निर्भीडपणे मांडण्याची क्षमता विकसित करणे.

(सत्र १ ले)

(एकूण गुण — ५०)

घटक. १ — तात्विक विवेचन (कथा)

गुण — १०

क्रेडिट — १

एकूण ०८ तास

- १) कथा स्वरूप, संकल्पना व वैशिष्ट्ये
- २) कथेचे घटक
- ३) कथेचे प्रकार
- ४) कथा : साहित्य प्रकाराची वाटचाल

घटक. २ — नेमलेला कथासंग्रह

गुण — ३०

मराठी विनोदी कथा — संपादक डॉ.द.ता.भोसले या संपादित कथासंग्रहातील निवडक कथा

क्रेडिट — २

एकूण १६ तास

- १) पहिले कावळे संमेलन — आचार्य प्र.के.अत्रे
- २) तक्रार — शंकर पाटील
- ३) झोप — द.मा.मिरासदार
- ४) मी आचार्य अत्रे कसा झालो नाही ? — मुकुंद टाकसाळे
- ५) पेज श्री — मंगला गोडबोले

घटक. ३ —

क्रेडिट — ३
एकूण ०८ तास

उपयोजित मराठी

गुण — १०

प्रसारमाध्यमांसाठी मुलाखत लेखन

१) मुलाखत : स्वरूप व संकल्पना

२) मुलाखतीचे प्रकार

अ) आकाशवाणीसाठी मुलाखत लेखन

ब) दूरदर्शनसाठी मुलाखत लेखन

क) वर्तमानपत्रासाठी मुलाखत लेखन

ड) विशेष प्रसंगी थेट मुलाखत

प्रात्यक्षिक

(एकूण १६ तास)

(एकूण गुण — ५०)

- १) निवडलेल्या मराठी विनोदी कथांपैकी कोणत्याही दोन कथांचे विद्यार्थ्यांनी प्रत्यक्ष कथा—कथन सादर करणे. गुण — १०
- २) कोणत्याही एका प्रसारमाध्यमासाठी मुलाखतीचे लेखन करणे. गुण — १०
- ३) कोणत्याही एका प्रसारमाध्यमासाठी मुलाखतीचे प्रत्यक्ष सादरीकरण करणे.
(दोन किंवा अधिक विद्यार्थी अपेक्षित) गुण — १०
- ४) ऐनवेळी दिलेल्या विषयावर कथा लेखन करणे. गुण — १०
- ५) तुमच्या परिसरातील कोणत्याही एका व्यक्तीची मुलाखत घेऊन सादर करणे. गुण — १०

(सत्र — २ रे)

(एकूण गुण — ५०)

घटक — ४ तात्विक विवेचन (कविता)

गुण — १०

क्रेडिट — ४

एकूण ०८ तास

- अ. कवितेचे स्वरूप , संकल्पना आणि वैशिष्ट्ये
ब. कविता आणि इतर वाङ्मय प्रकार
क. कविता : साहित्यप्रकाराची वाटचाल

घटक — ५ नेमलेला कवितासंग्रह —मातृपंचक —संपादक डॉ.स्नेहल तावरे , डॉ.वेदश्री थिंगळे
या संपादित काव्यसंग्रहातील निवडक कविता

गुण — ३०

क्रेडिट — ५

एकूण १६ तास

अ. जन्मदात्री आई

- १) आई — कवी यशवंत
- २) माझी आई — नारायण सुर्वे
- ३) आई — ना.धों.महानोर
- ४) माय — वामन निंबाळकर
- ५) आई — फ.मुं.शिंदे

ब. काळी आई

- १) धरत्रीले दंडवत — बहिणाबाई चौधरी
- २) गर्भ धरणीचा — आनंद यादव
- ३) वावर — विठ्ठल वाघ
- ४) माती झाली माय — इंद्रजित भालेराव
- ५) मायमाती — ऐश्वर्या पाटेकर

क. दैवत माऊली

- १) विठ्ठल माऊली ! — संत तुकाराम
- २) माझी रेणुका माऊली — संत विष्णुदास
- ३) जिजाऊ — प्रशांत मोरे
- ४) माझी सावित्री माऊली — प्रकाश अंभोरे
- ५) भिमाई — यशवंत मनोहर

ड. मातृभाषा

- १) माझा म—हाठाचि बोलू — संत ज्ञानेश्वर
- २) आमुची मायबोली — माधव जूलियन
- ३) माझी मराठी — ना.गो.नांदापूरकर
- ४) माझी मराठी — वि.म.कुलकर्णी
- ५) मायबाली — सुरेश भट

इ. मातृभूमी

- १) हतभागिनी — कवी विनायक
- २) राष्ट्रसंतप्रतिज्ञा — कवी गोविंद
- ३) सागरास — वि.दा.सावरकर
- ४) भारतमाता — सानेगुरूजी
- ५) जननी आणि जन्मभूमि — मंगेश पाडगावकर

घटक — ६. भाषिक कौशल्ये

गुण — १०

क्रेडिट — ६

एकूण ०८ तास

- १) श्रवण कौशल्य, संभाषण कौशल्य, वाचन कौशल्य, भाषण कौशल्य, लेखन कौशल्य
- २) सारांश लेखन

प्रात्यक्षिक

(एकूण १६ तास)

(एकूण गुण — ५०)

- १) विद्यार्थ्यांनी दिलेल्या विषयावर विचार प्रकट करणे. गुण — १०
- २) दोन किंवा अधिक विद्यार्थ्यांनी एकत्र येऊन गट चर्चा करणे. गुण — १०
- ३) एखादा चित्रपट किंवा नाटक दाखवून त्याचा कथासार लिहिणे. गुण — १०
- ४) तुम्हाला आवडलेल्या कोणत्याही एका कवितेचे रसग्रहण करणे. गुण — १०
- ५) ऐनवेळी दिलेल्या विषयावर कथा किंवा कविता तयार करणे. गुण — १०

संदर्भग्रंथ —

- १) मराठी कथा : उगम आणि विकास — डॉ.इंदुमती शेवडे (सोमैया प्रकाशन मुंबई)
 - २) कथा : संकल्पना आणि समीक्षा — डॉ. सुधा जोशी (मौज प्रकाशन मुंबई)
 - ३) मराठी विनोदी कथा — संपा.डॉ.द.ता.भोसले
 - ४) कवितेचा शोध — वसंत पाटणकर (मौज प्रकाशन मुंबई)
 - ५) मातृपंचक — संपा.डॉ. स्नेहल तावरे , डॉ.वेदश्री थिगळे
 - ६) कविता : संकल्पना , निर्मिती आणि समीक्षा—वसंत पाटणकर
(अनुभव प्रकाशन मुंबई)
 - ७) व्यावहारिक मराठी —पुणे विद्यापीठ प्रकाशन
 - ८) व्यावहारिक मराठी — डॉ.सयाजीराजे मोकाशी , रंजना नेमाडे
 - ९) प्रसारमाध्यमे आणि मराठी भाषा — संपा.डॉ.भास्कर शेळके
 - १०) मराठी भाषा , उपयोजन आणि सर्जन — प्रा.सुहास कुमार बोबडे
 - ११) प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन कौशल्ये — य.च.म.मु.विद्यापीठ नाशिक
 - १२) मराठी भाषेतील संवाद कौशल्ये — य.च.म.मु.विद्यापीठ नाशिक
-